

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	21104 - Geografia Humana General
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	21104 - Geografia Humana General
Crèdits	1.8 presencials (45 hores) 4.2 no presencials (105 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S(Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Antonio Alberto Artigues Bonet artigues.geografia@uib.es	12:00h	14:00h	Dimarts	26/09/2011	17/02/2012	38 (Beatriu de Pinós)
	12:00h	14:00h	Dijous	26/09/2011	17/02/2012	38 (Beatriu de Pinós)
	17:00h	19:00h	Dimarts	20/02/2012	29/06/2012	38 (Beatriu de Pinós)
	17:00h	19:00h	Dijous	20/02/2012	29/06/2012	38 (Beatriu de Pinós)

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau d'Història	Optativa	Tercer curs	Grau
Grau de Geografia	Formació Bàsica	Primer curs	Grau

Contextualització

L'assignatura "Geografia Humana General" pretèn ésser un dels instruments a través dels quals posar els primers fonaments en la formació bàsica dels estudis de Grau en Geografia. Nogensmenys, forma part conjunt d'assignatures de primer curs del títol de grau en Geografia, iniciant-se al segon quadrimestre del Curs 2011-2012.

"Geografia Humana General" forma part del Mòdul Troncal del Títol de Grau en Geografia. El mòdul troncal alhora es subdivideix en tres matèries: Geografia Humana, Geografia Física i Geografia Regional. L'assignatura "Geografia Humana General" és la primera que s'imparteix de la matèria Geografia Humana, matèria seqüència en 6 assignatures, una primera de caràcter general "Geografia Humana General" i la resta d'específiques, en un intent d'ordenar el procés d'ensenyança-aprenentatge des d'allò general a allò més concret.

El mòdul troncal agrupa les competències específiques del títol i constitueix l'eix central de la Geografia com a disciplina científica. En conseqüència, l'assignatura "Geografia Humana General" respon en el seu disseny a l'adquisició d'alguns dels objectius específics del Títol de Grau com són comprendre els coneixements fonamentals de la matèria geogràfica com a disciplina científica, ser capaç d'analitzar processos, canvis i

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	21104 - Geografia Humana General
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

interaccions al medi físic i a l'entorn humà o adquirir una consciència crítica de la importància de l'escala temporal als processos físics i humans i a llurs interaccions. L'assoliment dels objectius del mòdul troncal a on pertany l'assignatura "Geografia Humana General" serà indispensable dins de la teva carrera professional, tant a l'empresa com a l'administració pública.

Requisits

L'assignatura té un caràcter generalista i de formació bàsica i en conseqüència, no té requisits essencials ni recomnables.

Competències

L'assignatura "Geografia Humana General" té la finalitat de contribuir a l'assoliment de les competències que apareixen a continuació, que formen part del conjunt de competències del pla d'estudis del títol de grau en Geografia:

Específiques

1. CE4. Tenir capacitat de conceptualitzar patrons, processos, interaccions i canvis en el món físic i en l'entorn humà entesos ambdós com un sistema dins d'una àmplia gama d'escala espacial.
2. CE5. Demostrar un coneixement global en la construcció de llocs i entorns fora de la seva pròpia i immediata experiència quotidiana i comprendre la forma en què un determinat lloc s'ha constituït i és permanentment renovat per processos físics, ambientals, biòtics, socials, històrics, econòmics i culturals.
3. CE6. Adquirir una consciència crítica de la importància de l'escala temporal als processos físics, humans i en les seves interaccions i en com aquests processos operen a escala local, regional i mundial.

Genèriques

1. CG1. Demostrar tenir i comprendre coneixements fonamentals de la matèria geogràfica com a disciplina científica, de la seva evolució epistemològica i de la seva relació amb d'altres disciplines científiques, partint dels coneixements adquirits en l'educació secundària i fins a un nivell que pugui garantir el coneixement de l'avantguarda en l'estudi d'aquesta disciplina.

Continguts

Tractant-se d'una assignatura de formació bàsica i del primer curs del Grau, els continguts de la mateixa es plantegen de forma genèrica en torn dels grans temes de la Geografia Humana, tota vegada que especificitats temàtiques podran abordar-se en les demés assignatures de la matèria Geografia Humana. El tractament d'aquests temes generals de la Geografia Humana s'adapta al repte que tenen actualment les Ciències Socials d'analitzar els grans canvis que han tingut lloc al món al llarg de les darreres quatre dècades. Per això, els continguts introdueixen a l'alumne - a en l'estudi de les transformacions demogràfiques, econòmiques, socials i, sobre tot, territorials que són part de l'entramat del procés de globalització.

Continguts temàtics

Tema 1. Geografia Humana: les dimensions socials de l'espai

- * L'espai geogràfic, producte social
- * Relacions socials i espai
- * La dimensió social de la Geografia

Tema 2. Un món habitat

- * Població i poblament en el món
- * El desigual creixement demogràfic
- * Població, recursos i conflictes

Tema 3. Un món de ciutats

- * La ciutat, creació social
- * Notes de la història de l'urbanització
- * Globalització i ciutats

Tema 4. La producció global

- * Producció global i Divisió Internacional del Treball
- * Els agents de l'economia global
- * Efectes territorials de l'economia global

Tema 5. Identitat i espai: la tensió global – local

- * Les tensions global – local
- * El paisatge com resultat de l'ordre social
- * Paisatges - mercaderia. Identitat - consum

Metodologia docent

El procés d'ensenyament - aprenentatge es desenvoluparà a partir diversos procediments que, d'una banda, comptaran amb la participació directa del docent (activitats presencials), i d'altra, amb activitats que l'alumnat haurà de desenvolupar de forma autònoma (activitats no presencials). Pel que fa a les primeres seran les següents:

- 1 la classe teòrica en la que el professor oferirà els conceptes fonamentals i les grans línies dels continguts del temari;
- 2 les sessions de pràctiques d'aula, en les que amb el guiatge del docent, l'alumnat haurà d'assolir habilitats tècniques per ampliar i analitzar els continguts;
- 3 les sessions de seminari en que l'alumnat aprofundirà en aspectes concrets dels diversos temes de l'assignatura a partir de la lectura, la reflexió i el debat en grup mitjà, comptant amb la tasca de moderació i orientació del professor;
- 4 la sortida de camp servirà per detectar, analitzar i reflexionar sobre la incidència de l'activitat humana en un àmbit concret del territori.
- 5 la tutoria, finalment, possibilitarà la comunicació entre docent i alumnat, sobre tot per orientar l'alumne en l'elaboració d'informes i memòries.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	classes de continguts teòrics	Grup gran (G)	Exposició a càrrec del professor dels continguts bàsics i de les línies mestres del temari

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	21104 - Geografia Humana General
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Seminaris i tallers	seminaris de lectura	Grup mitjà (M)	Debat sobre un aspecte concret del temari a partir d'una lectura que, prèviament, el professor haurà desat en Campus Extens
Classes pràctiques	pràctiques d'aula	Grup mitjà (M)	Resolució d'exercicis i pràctiques on s'adquiriran habilitats en l'ús de tècniques estadístiques i cartogràfiques
Classes pràctiques	sortida de camp	Grup mitjà (M)	La sortida de camp és un procediment molt adient per tal que l'alumnat pugui contrastar el cos teòric amb la realitat, a més de fomentar la percepció directa d'elements i situacions geogràfiques que enriqueixen l'adquisició de coneixement per part de l'alumnat.
Tutories ECTS	tutoria	Grup petit (P)	Tutories en grup per resoldre problemes dels informes, memòries i lectures.
Avaluació	prova escrita	Grup gran (G)	prova escrita d'avaluació de l'adquisició dels coneixements teòrics de l'assignatura

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	estudi dels continguts	L'alumnat amb la informació obtinguda a les classes teòriques, els materials disponibles a Campus Extens i la bibliografia recomanada haurà de preparar i estudiar els continguts dels temes de l'assignatura
Estudi i treball autònom individual	memòria de la sortida de camp	L'alumnat després de la sortida de camp haurà de redactar una memòria de la mateixa, reflexionant sobre els principals temes percebuts en el recorregut.
Estudi i treball autònom individual	preparació dels seminaris de lectura	L'alumnat haurà de llegir de forma comprensiva i reflexiva els textos desats pel professor a la plataforma de Campus Extens
Estudi i treball autònom individual	preparació prova escrita	estudi específic dels continguts de l'assignatura per resoldre la prova escrita d'avaluació
Estudi i treball autònom individual	resolució pràctiques d'aula	L'alumnat haurà de realitzar exercicis proposats a la plataforma Campus Extens, exercicis que versaran sobre procediments tractats a les classes de pràctiques d'aula

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		45	1.8	30
Classes teòriques	classes de continguts teòrics	15	0.6	10
Seminaris i tallers	seminaris de lectura	10	0.4	6.67
Classes pràctiques	pràctiques d'aula	10	0.4	6.67
Classes pràctiques	sortida de camp	6	0.24	4
Tutories ECTS	tutoria	2	0.08	1.33
Avaluació	prova escrita	2	0.08	1.33
Total		150	6	100

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	21104 - Geografia Humana General
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball no presencial		105	4.2	70
Estudi i treball autònom individual	estudi dels continguts	40	1.6	26.67
Estudi i treball autònom individual	memòria de la sortida de camp	10	0.4	6.67
Estudi i treball autònom individual	preparació dels seminaris de lectura	20	0.8	13.33
Estudi i treball autònom individual	preparació prova escrita	25	1	16.67
Estudi i treball autònom individual	resolució pràctiques d'aula	10	0.4	6.67
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació constarà de tres apartats:

1. Avaluació dels continguts. Consistirà en una prova escrita amb la que s'avaluarà l'assimilació i comprensió dels conceptes de l'assignatura assolits a través de les classes de continguts teòrics i dels textos dels seminaris de lectura. Suposarà un 50% del total i, a més, per aprovar aquesta part i faci mitjana amb la resta, la nota no podrà ser inferior a 5 punts sobre 10.
2. Avaluació de les habilitats que es resoldrà mitjançant la resposta dels exercicis de pràctiques d'aula i així mateix amb la redacció de la memòria de la sortida de camp i les exposicions de les lectures. Mentre els exercicis de pràctiques suposaran un 20% de la qualificació global, la memòria de la sortida de camp tindrà un pes del 25% del total.
3. Avaluació de les actituds i aptituds. La part dedicada a l'avaluació d'actituds i aptituds representa un 5% sobre la nota final. No hi ha prova específica per aquest apartat. La forma d'avaluació és l'observació que realitza el professor de l'actitud de l'alumne/a a classe reflectida en el grau de participació, l'atenció, la disposició cap a l'estudi, etc

seminaris de lectura

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Debat sobre un aspecte concret del temari a partir d'una lectura que, prèviament, el professor haurà desat en Campus Extens
Criteris d'avaluació	Se valorarà la participació i les aportacions fetes en el debat sobre cadascun dels textos plantejats

Percentatge de la qualificació final: 4% per l'itinerari A

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	21104 - Geografia Humana General
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

pràctiques d'aula

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (Recuperable)
Descripció	Resolució d'exercicis i pràctiques on s'adquiriran habilitats en l'ús de tècniques estadístiques i cartogràfiques
Criteris d'avaluació	Correcció en les respostes dels qüestionaris plantejats a posteriori en la plataforma Campus Extens. Es fixarà data límit d'entrega de les respostes als qüestionaris

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

sortida de camp

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (Recuperable)
Descripció	La sortida de camp és un procediment molt adient per tal que l'alumnat pugui contrastar el cos teòric amb la realitat, a més de fomentar la percepció directa d'elements i situacions geogràfiques que enriqueixen l'adquisició de coneixement per part de l'alumnat.
Criteris d'avaluació	Redacció correcta (expressió escrita, ortografia) i estructurada tractant els aspectes més rellevants de la sortida de camp, en un text d'extensió màxima de 10 pàgines numerades (times 12) que s'entregarà en format pdf via Campus Extens en una data límit. Per a la possible recuperació serà criteri obligat haver assistit en el dia corresponent a la sortida de camp.

Percentatge de la qualificació final: 25% per l'itinerari A

tutoria

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Tutories en grup per resoldre problemes dels informes, memòries i lectures.
Criteris d'avaluació	Se valorarà la participació i les preguntes fetes en la sessió

Percentatge de la qualificació final: 1% per l'itinerari A

prova escrita

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	prova escrita d'avaluació de l'adquisició dels coneixements teòrics de l'assignatura
Criteris d'avaluació	Correcció, estructura i precisió en la resposta a les preguntes de la prova escrita que constarà de dues parts: la primera, de qüestions de resposta breu, i la segona, de desenvolupament d'un tema a triar entre dues propostes. La puntuació màxima per a cada part serà de 5 punts, sumant-se els valors assolits per formar la nota final de la prova.

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	21104 - Geografia Humana General
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	B
Idioma	Català

- Albet, A.; Benejam, P. (2000): *Una geografia renovada: llocs i regions en un món global*. Barcelona, Vicens Vives. Mateu Orfila - 304.2ALB
- Carreras, C. (1998): *Geografia humana*. Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona. Ramon Llull - 304.2CAR
- Durand, M.F. et al. (2008): *Atlas de la Globalización. Comprender el espacio mundial contemporáneo*, Valencia, Publicaciones de la Universitat de València.
Ramon Llull - 327.1ATL
- Hiernaux, D.; Lindón, E. [eds.] (2006): *Tratado de Geografía Humana*. Barcelona, Anthropos. Mateu Orfila - 304.2TRA
- McNeil, J.R. (2003): *A lgo nuevo bajo el sol. Historia medioambiental del mundo en el siglo XX*, Madrid, Alianza. Jovellanos - 304.2MCN
- Méndez, R. (2004): *Geografía económica. La lógica espacial del capitalismo global*. Barcelona, Ariel. Jovellanos - 330.9MEN
- Nogué, J.; Romero, J. (Eds.) (2006): *Las Otras Geografías*, Valencia, Tirant Lo Blanch. Mateu Orfila - 910.01OTR
- Nogué, J.; Vicente, J. (2001): *Geopolítica, identidad y globalización*. Barcelona, Ariel. Mateu Orfila - 320.12NOG
- Romero, J. (Coord). (2007): *Geografía Humana. Procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado*, Barcelona, Ariel (Segunda edición).
Ramon Llull - 304.2GEO
- Zárate Martín, M.A., Rubio, M.T. (2005): *Geografía humana :sociedad, economía y territorio* Madrid, Centro de Estudios Ramón Areces.
Ramon Llull - 304.2ZAR

Bibliografia complementària

Altres recursos

Adreces web:

www.raco.cat/index.php/DocumentsAnalisi/

Web amb accés a la revista Documents d'Anàlisi Geogràfica, editada pel Departament de Geografia de la UAB.

<http://publicacions.iec.cat/>

Web amb accés a la revista Treballs de la Societat Catalana de Geografia (cal entrar a l'apartat "Revistes científiques").

<http://age.ieg.csic.es/boletin.htm>

Web de la revista Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles.

www.ub.edu/geocrit/menu.htm

és la que el Dr. Horacio Capel creà des del Departament de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona, on hi ha moltíssima informació, i un seguit de textos fonamentals per la geografia i les ciències humanes i socials.

www.un.org.

Web de l'Organització de les Nacions Unides (exemple d'enllaços habitualment utilitzats per a documentació i treball pràctic).

